

חלקת לשון

כתב עת לבלשנות עיונית ויישומית

גליון 58

תשפ"ו
(2026-2025)

חלקת לשון

כתב עת לבלשנות עיונית ויישומית

העורך-המייסד:

צבי שראל ז"ל (גיליונות 1-20)
מירי הורביץ-בת משה (גיליונות 21-35)
רות בורשטיין (גיליונות 36-44)

העורכות:

נוגה אילני ופנינה טרומר

חברי המערכת:

עמנואל אלון, רות בורשטיין, זהר לבנת, מלכה מוצ'ניק, תמר סוברן
חגית שפר

מועצת המערכת:

סילביה אדלר, רינה בן-שחר, חוה בת-זאב שילדקרוט, ליאורה
ויינבר, רחל וייסברוד, אלדעה ויצמן, לובה ר' חרל"פ, עדנה לאודן,
ליאור לקס, מאיה פרוכטמן, דורון רובינשטיין, רחל רוזנר, פנינה
שוקרון-נגר, גילה שילה, יצחק שלזינגר

עורכות הלשון:

נוגה אילני, פנינה טרומר

עורכת סקירת

תמר סוברן

סופרים:

עורכות הלשון של

עדנה לאודן, מרים שני

התקצירים באנגלית:

כתובת המערכת:

חלקת לשון, החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית,
אוניברסיטת תל אביב, רמת אביב 6997801 ;
המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, הפקולטה למדעי
היהדות, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002

5832-0792 ISSN

© כל הזכויות שמורות לאוניברסיטת תל אביב ולאוניברסיטת בר-אילן
אין להעתיק או לצלם חוברת זו או חלקים ממנה בלא רשות בכתב מהמוציא לאור.

נדפס בישראל תשפ"ו בדפוס המכבים תל אביב, ישראל
סידור ועימוד: דרורה פרידריך יוגאל רפפורט

רשימת הכותבים

פרופ' עזי אורנן	
פרופ' מיכל אפרת אורנן	החוג ללשון העברית, אוניברסיטת חיפה
אוהד איזיק	המחלקה לפסיכולוגיה ובלשנות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
ד"ר נוגה אילני	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר רות אלמגור-רמון	החוג ללשון העברית, התוכנית ללימודי תעודה בעריכה לשונית, אוניברסיטת תל אביב, יועצת לשון בתאגיד השידור "כאן" והאקדמיה ללשון העברית
פרופ' אמריטוס משה בר-אשר	החוג ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים ונשיאה (לשעבר) של האקדמיה ללשון העברית
פרופ' אמריטוס גרשון ברין	החוג למקרא, אוניברסיטת תל אביב
פרופ' אמריטה חוה בת-זאב שילדקרוט	החוג ללימודים קוגניטיביים, אוניברסיטת תל אביב
ד"ר יהונתן וורמסר	החוג ללשון עברית, המכללה ירושלים והחוג ללשון עברית, המכללה האקדמית גורדון
פרופ' לובה חרל"פ	המרכז ללימודי הטקסט, המכללה האקדמית הדתית על שם רא"ם ליפשיץ ומכון מופת
ד"ר עבד אללה טרביה	תוכנית תואר שני בהוראה ולמידה, מכללת אלקאסמי
ד"ר בת-ציון ימיני	החוג ללשון העברית, מכללת ליונסקי לחינוך
ד"ר גלית כהן	היחידה לעברית, המכללה האקדמית כנרת והמכללה האקדמית צפת והמחלקה ללשון העברית, המכללה האקדמית תל חי
ד"ר דליה כהן-גרס	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן
לבנת ליורום	התוכנית ללימודים קוגניטיביים, אוניברסיטת תל אביב וקלינאית תקשורת, משרד החינוך
ד"ר עליזה לזרסון	בית הספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר לאה מזור	החוג למקרא, האוניברסיטה העברית
פרופ' אמריטה תמר סוברן	החוג ללשון העברית ולבלשנות שמית, אוניברסיטת תל אביב
ד"ר זאהי עבאס	מכללת אלקאסמי והחוג ללשון העברית, המכללה האקדמית בית ברל
פרופ' אמריטה אורה (רודריג) שורצולד	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן

תוכן העניינים

נוגה אילני ופנינה טרומר דבר העורכות
הנחיות להגשת מאמר לפרסום בחלקת לשון

לזכרם

1	דברים לזכרה של צפורה שפירא ז"ל	רות אלמגור-רמון
2	ד"ר יצחק צדקה ז"ל - דברים לזכרו	דליה כהן-גרוס
5	דברים לזכרו של מורי וחברי ד"ר נפתלי שטרן ז"ל	עליזה לזרסון

מורפולוגיה

7	מערכת הבניינים בלשון התנאים	משה בר-אשר
16	גזירה בתחפוש של נטייה	אורה (רודריג) שורצולד

סמנטיקה

	"על" פוליסמיה - מילת היחס על -	לבנת לירום
35	שינויים פוליסמיים במבט דיאכרוני וסינכרוני	וחוה בת-זאב שילדקרוט

חקר השיח

	"הברונאון" - הגרמטיקליזציה שעברה המילה bro	אוהד איזיק
73	והאימוץ של ברו בעברית	

לשון השירה

88	עולם ללא שבועות בשיר "הרדופה" לאורית צמח	בת-ציון ימיני
	הצירופים המטפוריים בשירתו של רוני סומק בראייה דיאכרונית	זאהי עבאס
104	עיון בדרכי השתקפותם ובשדות הסמנטיים של רכיביהם	

לשון המשפט

125	"אונס" - בחינה דיאכרונית של המונח המשפטי	גלית כהן
-----	--	----------

הוראת העברית

כשפה שנייה

	תרומת שירים מולחנים להקניית אוצר מילים בשפה העברית	עבד אללה טרביה
146	כשפה שנייה בכיתות ג בבית הספר הערבי	

מפרי עטם של בלשני

עבר דגולים

184	הקדמה להוראת הניקוד (הביאה לדפוס מיכל אורנן-אפרת)	עדי אורנן
-----	---	-----------

מחשבות על...

גרשון ברין

הצירופים "שם רע", "שם טוב" ו"שם"
במקורותינו שמן המקרא והלכה

192

סקירת ספרים

נוגה אילני

על רחל רוז'נסקי /

אהובה ודחיה סיפורה של היידיש במדינת ישראל

199

יהונתן וורמסר

על: משה בר-אשר / מחקרים בלשון חכמים, כרך ד

204

לובה חרל"פ

על: אהרן ממן וחננאל מירסקי /

מחברת מנחם בן סרוק - מהדורה ביקורתית מבוארת

210

לאה מזור

על: אריאל קופילוביץ / צופה אל הבאות: תאולוגיית הגלות של

214

יחזקאל והשפעתה על תוכנית התקומה שלו

על: יוסף יהלום /

תמר סוברן

יהודה הלוי - שירת החול - הדיוואן המקורי עם נספחים

219

תוכן העניינים

Hebrew Higher Education
(27) 2025

תקצירים באנגלית

N-F

HELKAT LASHON

A JOURNAL FOR THEORETICAL
AND APPLIED LINGUISTICS

VOLUME 58

2026-2025

Founding Editor: Zvi Sarel (vol.1-20)

Miri Horwitz-bat Moshe (vol. 21-35)

Ruth Burstein (vol. 36-44)

Editors: Noga Ilani and Pnina Trommer

Editorial Board: Emanuel Alon, Ruth Burstein, Zohar Livnat, Malka Muchnik, Tamar Sovran, Hagit Shefer

Advisory Editorial Board: Silvia Adler, Hava Bat-Zeev Shyldkrot, Rina Ben-Sachar, Luba R. Charlap, Maya Fruchtmann, Lior Laks, Edna Lauden, Rachel Rosner, Doron Rubinstein, Gila Shilo, Yitzhak Shlesinger, Pnina Shukrun-Nagar, Liora Weinbach, Rachel Weissbrod, Elda Weizman

Language Editors: Noga Ilani and Pnina Trommer

Book Reviews' Editor: Tamar Sovran

English Abstracts Editors: Edna Lauden, Miryam Shani

Editorial Address: **Helkat Lashon**, Department of Hebrew Language and Semitic Linguistics, Tel Aviv University, Ramat Aviv 6997801; Department of Hebrew and Semitic Languages, Jewish Studies, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002.

ISSN 0792-5832

© Copyright Tel Aviv University and Bar-Ilan University

All rights reserved

Printed in Israel 2025 (Macabim Print)

Typesetting:

Drora Frydrich, Igal Rapaport

Tel Aviv

TABLE OF CONTENTS

**Noga Ilani and
Pnina Trommer** Editors' Preface

Instructions for Article
Submission

In Their Memory

Ruth Almagor-Ramon	1
Dalia Cohen-Gross	2
Aliza Laserson	5

Morphology

Moshe Bar-Asher	The System of Verb Patterns (Binyanim) in Tannaitic Hebrew	7
Ora (Rodrigue) Schwarzwald	Drivation in Disguise of Inflection	16

Semantics

Livnat Levirom and Hava Bat-Zeev Shildkrot	Polysemy of AL ('above'): A Synchronic–Diachronic Perspective	35
---	--	----

Discourse Analysis

Ohad Aizic	The Bronoun : The Linguistic Evolution of Bro and Its Hebrew Adoption ברו	73
-------------------	--	----

Language of Poetry

Bat-Zion Yemini	"A World Without Captives Women" in the poem Hardufa by Orit Tzemach	88
------------------------	---	----

Zahi Abas	Metaphorical Phrases as a Stylistic Feature in Roni Somek's Poetry from a Diachronic Perspective, and the Semantic Fields of their Components	104
------------------	---	-----

Language of Law

Galit Cohen	אונס - "Rape" A Diachronic Examination of the Legal Term	125
--------------------	---	-----

**Teaching Hebrew as a
Second Language**

Abdalla Tarabieh	Contribution of Composed Songs to Impart Vocabulary in Hebrew as a Second Language in Third Grade at Arab School	146
-------------------------	---	-----

**From the Pen of Great
Linguists of the past**

Uzi Ornan		184
------------------	--	-----

Thoughts About...

Gershon Brin		192
---------------------	--	-----

<u>Book Reviews</u>		199
----------------------------	--	-----

**Hebrew
Higher Education
27 (2025)**

Table of Contents

Abstracts

F-N

ABSTRACTS

Morphology

Moshe Bar-Asher

The System of Verb Patterns (Binyanim) in Tannaitic Hebrew

In the system of verb patterns in Tannaitic Hebrew there are six regular patterns, four rare ones, and four variant ones. The regular patterns are paʿal–niʿal, piʿʿel–nitpaʿʿal, and hiʿil–hufʿal. The rare patterns are puʿʿal, nittaʿʿal, and poʿel–nitpoʿal. The variant patterns are nufʿal and nippaʿʿal, both of them variants of niʿʿal, and pēʿel–nitpāʿʿal, variants of piʿʿel–nitpaʿʿal.

Ora (Rodrigue) Schwarzwald

Derivation in Disguise of Inflection

Derivation is Distinct of inflection in that words become lexical independent items in derivation and not in inflection. The paper focuses on identical derivational and inflectional words in which the letters **Tav**, **Yod**, **Mem**, and **Nun** (representing the consonants **t**, **y**, **m**, and **n**) play a role. Numerous ambiguous Hebrew words are elicited showing that derivational element cannot be accounted for as inflectional (e.g., **taklit** 'record.N' – derivational, vs. 'you/she will record'.V inflectional). While some inflectional formatives look like derivational ones, derivational formatives do not necessarily serve

as suffixes or prefixes.

Semantics

Livnat Levirom and Hava Bat-Zeev Shildkrot

Polysemy of "AL" ('above'): A Synchronic– Diachronic Perspective

This paper examines the polysemy of the Hebrew preposition **AL** ("above") from both a diachronic and synchronic perspective. The study explores changes in the meaning and usage of this preposition in written and spoken Hebrew. The research was conducted within the conceptual framework of cognitive linguistics, particularly considering grammaticalization in its functional use. We adopted a usage-based research approach (Baby, 2013; Diesel, 2017).

Our hypotheses posited that semantic relations exist between the different meanings of this preposition. Additionally, we hypothesized an increase in the prevalence of abstract and metaphorical meanings, either independently or as part of collocations. The evolution of **AL** results from the expansion or shift in meanings, encompassing both concrete and metaphorical/abstract uses. For instance, in its concrete sense: "Ha-sefer **al** ha-shulxan" ("The book is on the table"), whereas in an abstract sense: **Alay** (pragmatic meaning: "I'm responsible") or "**Al** ha-dvash ve-al ha-okets" (literally "on the honey and the sting", where **AL** pragmatically means

'about').

Our methodology involved systematic searches in dictionaries, linguistic databases, and corpora, covering three key periods: the biblical era, the intermediate period, and contemporary Hebrew. The collected expressions were analyzed to trace diachronic and synchronic polysemic processes. We discussed the findings in relation to our research questions and hypotheses, drew conclusions regarding the systematic nature of linguistic change, and finally even proposed future predictions.

Discourse Analysis

Ohad Aizic

The "Bronoun": The Linguistic Evolution of "Bro" and Its Hebrew Adoption "ברו"

This study examines the linguistic evolution of the term **bro** from its literal meaning as 'brother' ('male sibling') to its current use as a versatile pronoun in informal settings, particularly in social media contexts.

The research traces the transformation of **bro** from its origins in fraternity culture to its widespread adoption among young men in the United States, and its subsequent expansion into a gender-neutral term. Additionally, the study investigates the adoption and adaptation of **bro** in Hebrew, exploring its unique usage patterns in Israeli social media.

Through corpus analysis and examination of contemporary usage, this paper contributes to our understanding of a particular type of linguistic change, particularly in the context of internet language and cross-cultural adoption of slang terms.

Language of Poetry

Bat-zion Yemini

"A World Without Captives Women" in the Poem "Hardufa" by Orit Tzemach

The poet Orit Tzemach's first poetry book, **Two Breaths Outside Myself** (2023), deals with the suffering of oppressed women: captives, abductees, hostages, and rape victims. The first chapter of the book is titled "A World Without Captives". At first glance, the book appears to address events from the "Iron Swords War", but actually it was accepted for publication by **77 Magazine** about six months before the war and was published at the end of December 2023, after the war had begun.

This article briefly examines the issue of captivity from various perspectives and focuses on analyzing a single poem from Orit Tzemach's book: **Hardufa**. This poem portrays the lives of female captives and abductees, as well as all other hostages and prisoners. However, in addition to the threats experienced by all captives, the suffering of female captives and abductees is even greater due to their vulnerability to additional threats such

as rape, harassment, and sexual abuse—atrocities that have occurred throughout human history and particularly during the "Iron Swords War".

Reading the poem creates the impression that Orit Tzemach had foreseen the tragedy of the hostages in the war.

Zahi Abas

Metaphorical Phrases in the Poetry of Roni Somek from a Diachronic Perspective and the Semantic Fields of their Components

Metaphor as an intriguing linguistic means has been widely discussed in literary research, as many have discussed its various aspects, types and nature. This study focuses on metaphorical phrases in Roni Somek's poetry, and shows that they are depicted as a prominent stylistic characteristic. Compared to his early poetry, the use of these phrases became more and more common in his later poetry. These phrases are considered as original expressions, and their uniqueness is manifested in the combination of semantic fields that were not used in Somek's early poetry. These phrases are used as an artistic means in the poem and indicate lexical richness, however, they play an important additional role. By using them, Somek manages to illustrate, emphasize, and illuminate aspects of the content, thus presenting a clear and accurate picture that is difficult to imagine without these phrases. It is possible to notice a

tendency these phrases. It is possible to notice a tendency to use compound metaphors that contain more than one similarity point.

The discussion in this study was based on a diachronic study of three of Somek's books of poetry: "Gole", his first book published in 1976, "The Drummer of the Revolution" published in 2000, and the book "So Much God" published in 2020. The study shows changes in the metaphorical phrases that occur in his later poetry compared to his early poetry in the book "Gole". In the course of time, the use of human body and its emotions, nature, tools and places as special components in these phrases is evident (**the coals of the lips** = **גחלי השפתיים**, **the pocket of longing** = **כיס הגעגועים**, **the ego of nature** = **האגו של הטבע**, **the sword of the needle** = **חרב המחט**, **the gulf of scars** = **מפרץ הצלקות**). In addition, there is an evident tendency to use abstract and spiritual themes in later poetry (**the mountains of wisdom** = **הרי החוכמה**, **the chimneys of the imagination** = **ארוכות הדמיון**, **pots of my mind** = **עציצי מוחי**), in contrast to what is found in the early poetry, which is characterized by metaphorical phrases that combine elements from tangible semantic fields. Another discovered change in semantic fields was Somek's tendency to combine the world of poetry and language as subjects, i.e. as a destination, in these phrases (**the face of the metaphor** = **פני המטפורה**, **the jam of his poems** = **ריבת שיריו**, **shoes of words** = **נעלי מילים**, **the word's procession** = **תהלכות המילה**). This shows a change in Somek's style and the importance that he attributes to these themes in his later poetry, compared to his early poetry where this type of phrases does not exist.

Language of Law

Galit Cohen

"Rape" ("אונס") – A Diachronic Examination of the Legal Term

This diachronic study examines the semantic evolution of **אונס**, the Hebrew legal term for rape, tracing its usage from biblical texts to contemporary legal discourse. The research illuminates how socio-cultural contexts and evolving legal frameworks have shaped the term's dynamic semantic range, revealing an interplay between historical usage and modern interpretations.

In ancient sources **אונס** primarily denoted physical violence. Modern legal definitions encompass a wider range of non-consensual acts, shifting the emphasis from physical force to the absence of informed consent, and reflecting evolving concepts of sexual autonomy.

Employing a diachronic-semantic approach, the study analyzes the etymological roots and historical transformations of **אונס** scrutinizing its unique position within legal terminology. Comparing ancient and modern usages reveals value-laden shifts and illustrates how socio-cultural changes reshape legal concepts' perception and application.

Findings clarify the term's origins, degree of innovation, and semantic transparency. Legal dictionaries exhibit a consistent narrowing of semantic scope compared to general usage, highlighting legal context's crucial role in

shaping the precise meaning of **אונס** and emphasizing the polysemy of legal language.

The article underscores the significance of historical awareness for interpreting legal terminology, offering insights into the complex relationship between language, law, and societal evolution.

Teaching Hebrew as a Second Language

Abedalla Tervieh

Contribution of Composed Songs to Impart Vocabulary in Hebrew as a Second Language in Third Grade at an Arab School

The purpose of this study is to examine the effectiveness of learning through composed songs and its contribution to acquiring vocabulary in Hebrew as a second language in third graders in an Arab school in central Israel.

The study aims to examine the contribution of the method of using songs as a teaching medium to acquiring vocabulary in Hebrew compared to other teaching methods. It examines the extent to which teaching through composed songs enriches vocabulary among learners of Hebrew as a second language. It also aims to examine the difficulties that Arab students encounter in acquiring Hebrew in elementary school.

To achieve the goals of the study, a learning unit was built for both groups. The experimental group learned through composed songs, while the

control group learned through traditional methods.

The study findings indicated that there were differences in vocabulary level acquisition between the test conducted before and after the implementation of the learning unit. In addition, the findings showed that there is a positive contribution of learning through composed songs to vocabulary development; something that stood out significantly after receiving higher scores in the final tests conducted after implementing the unit, compared to the scores received before implementing the unit.